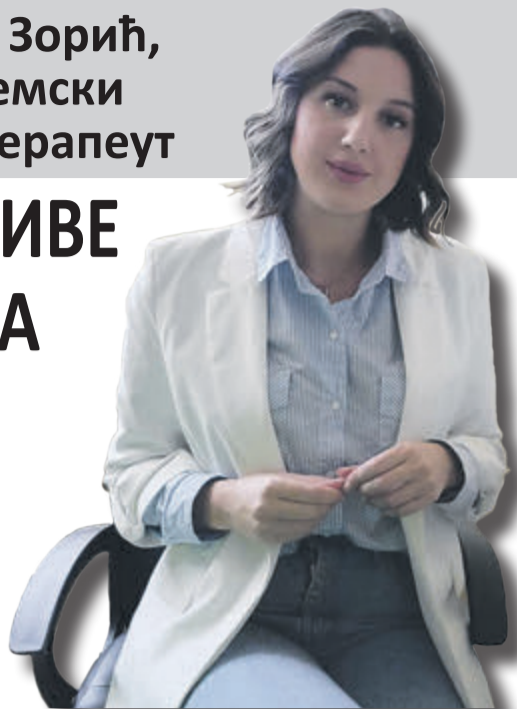

Маја Савановић Зорић,
психолог и системски
породични психотерапеут

**ЖЕНЕ ЧЕСТО КРИВЕ
СЕБЕ, АЛИ НЕМА
ОПРАВДАЊА
ЗА НАСИЉЕ У
ПОРОДИЦИ**

Радници "Митала" на чекању

**СИНДИКАТ ПРЕГОВАРА
СА МЕНАџМЕНТОМ О
ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ**

**КОЗАРСКИ
ВЈЕСНИК**

ПРИЈЕДОР, 24. НОВЕМБАР 2023.
ГОДИНА XLVIII
БРОЈ 2514
ЦИЈЕНА 1,5 КМ
redakcija@kozarski.com

**ЗА ПОЛИЦИЈСКОГ
СЛУЖБЕНИКА,
НИЈЕДАН
ДАН НИЈЕ ИСТИ**

ФЕЉТОН

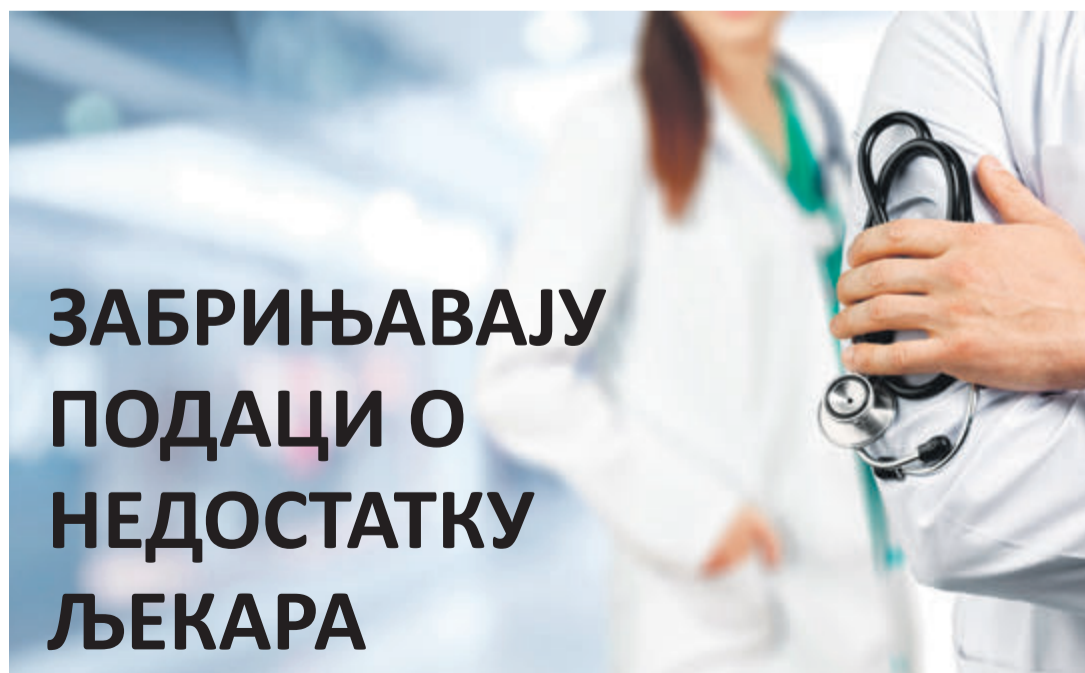
Прича о једном времену:
БОЖО ГРБИЋ, некадашњи руководилац РЖР-а "Љубија" (1)

**ГРАДИЛИ СМО
РУДНИК, А ОН ЈЕ
ГРАДИО НАС**

Kontakt telefon: 052/490-126
E-mail: laboratorija@spamljecanica.com

**ЗАБРИЊАВАЈУ
ПОДАЦИ О
НЕДОСТАТКУ
ЉЕКАРА**

Радници “Митала” на чекању

СИНДИКАТ ПРЕГОВАРА СА МЕНАЏМЕНТОМ О ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Текст: Зоран Савиљ

Радници у Зеничкој жељезари одлучили су да ступе у генерални штрајк, јер са пословодством нису могли да нађу заједнички језик око потписивања појединачног колективног уговора. И прије штрајка, руководство Жељезаре обуставило је производњу, правдајући то лошом ситуацијом на свјетском тржишту. Због прекида у Зеници, производњу су морали да прекину и у “Арцелор Миталу Приједор” и више од 600 радника пошаљу на чекање. У Синдикату овог предузећа кажу да је радницима најгора неизвјесност. “Колико год покушавамо да добијемо информације до када ово може трајати и шта је крајњи исход и компаније и наших колега синдикалаца у Зеници, не можемо да дођемо до те информације. Јавност мора бити упозната да је Компанија, и прије доношења одлуке о покретању штрајка 20. новембра, обуставила производњу у Зеничкој жељезари. Значи, донијела је неке стратешке потезе, направила калкулације за четврти квартал и на основу тога ће се сигурно знати неки наш даљи ангажман у овој читавој причи”, каже Дарио

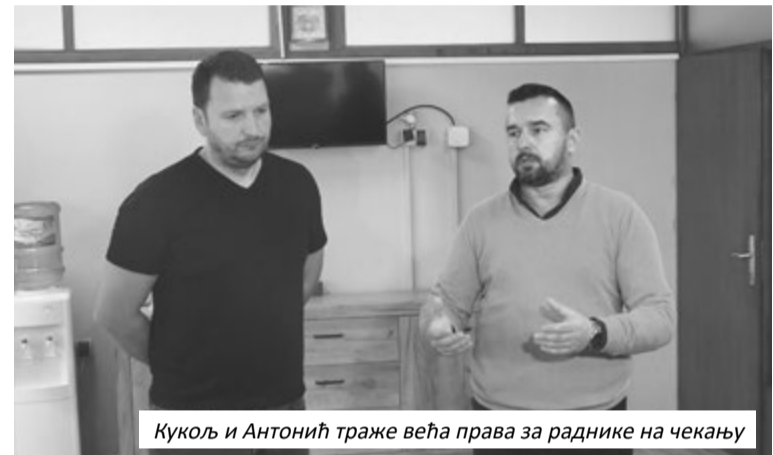
Антонић, предсједник Синдикалне организације “Арцелор Митал Приједор”. Подршку колегама у Приједору пружају у Синдикату металаца и рудара Републике Српске. У овом синдикату истичу да би Влада Републике Српске требало да се укључи у заштиту радника “Митала”, образлажући то и економском оправданошћу, јер ова компанија на име пореза и доприноса за запослене раднике у Приједору, у републички буџет годишње уплати око осам милиона марака.

“Прошле седмице на сједници Предсједништва Конфедерације синдиката усвојили смо закључак којим од Владе Републике Српске тражимо да се, промјеном закона, радници на чекању више заштите и да када им се то деси, примања не буду преполовљена као до сада”, истакао је Саша Кукољ, предсједник Синдиката металаца и рудара Републике Српске. Зенички рудари започели су генерални штрајк, јер нису прихватили услове послодавца за потписивање појединачног колективног

уговора. Приједорски рудари ту су имали више среће, па су са менаџментом договорили да се стари уговор продужи и у међувремену тражи обострано прихватљиво рјешење. “Наш појединачни колективни уговор требало је да истекне 17. децембра ове године. Уз напоре и много одрицања и са једне и са друге стране, дошли смо до компромиса да га продужимо до првог

причу о цијени рада, то јест о плати за 2024. годину”, каже Антонић.

Према појединачном колективном уговору, радници приједорског “Митала” када оду на чекање, имали су право на 55 одсто просјечне плате. Средином ове године, када су били на чекању, са менаџментом су договорили да то буде 80 одсто. Надају се да ће руководство ове компаније и сада имати

Кукољ и Антонић траже већа права за раднике на чекању

квартала 2024. године и да оставимо простор да имамо јаснију слику о дешавањима у самој Зеници и на тај начин да заштитимо сва она радничка права која су они имали кроз овај уговор те да по покретању производње отворимо причу о појединачном колективном уговору и

разумијевања за њихову егзистенцијалну борбу и помоћи им на исти начин. У вријеме закључења овог броја “Козарског вјесника”, у току је био састанак синдикалаца приједорског и зеничког “Митала”, на којем је тражено заједничко рјешење.

ЗАБРИЊАВАЈУ ПОДАЦИ О НЕДОСТАТКУ ЛЕКАРА

Текст: Мирјана Шодић

У БиХ недостаје преко 50 одсто љекара примарне здравствене заштите. Љекара породичне медицине, који су прва рука спаса пацијентима, недостаје и у приједорском Дому здравља. Боловања, недостатак новог кадра, одласци на специјализације у друге установе, главни су разлози. Млади доктори медицине одлучују се за атрактивније специјализације секундарног нивоа до којих лакше долазе или одлазе у иностранство, истичу у Дому здравља Приједор.

“У амбулантама породичне медицине, честим прерасподјелама настојимо надомјестити тај недостатак, како би сви наши пацијенти добили правовремену и квалитетну здравствену заштиту. Интерес за специјализације из породичне медицине је смањен, јер су обавезе породичног љекара велике, а могућности напредовања

и допунског рада специјалиста породичне медицине смањене. До краја 2025. године, у Дому здравља Приједор биће пензионисано троје специјалиста породичне медицине, а тренутно се на специјализацији из породичне медицине налазе два доктора”, рекла је Ивана Шалабалија, службеник за информисање у Дому здравља Приједор.

Са истим проблемом суочавају се и у приједорској болници, која покрива шест локалних заједница приједорске регије.

“У нашој болници дефицитарне гране су психијатрија и анестезија. Нажалост, ове године на психијатрији нам је један доктор преминуо, а један нас је споразумно напустио зато што је одрадио уговор који му припада по завршетку специјализације. Још четири доктора су напустила нашу установу, три доктора су нас напустила прије времена, то јесте нису одрадили уговор који су били

дужни и ми смо приморани те докторе да тужимо. Дефицитарна грана у нашој болници је и анестезија, приморани смо да запошљавамо докторе по уговору о дјелу из других здравствених установа”, додао је Андрија Вукотић, директор Болнице «Др Младен Стојановић».

Имајући у виду сталне миграције кадра, Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске предузело је значајне кораке ка бољем и ефикаснијем планирању људских ресурса у здравству, како би се на вријеме предвидјела динамика запошљавања, односно планирале обуке, стручна усавршавања и преквалификација кадрова.

“Новим Законом о здравственој заштити предвиђена је израда Упутства за израду плана људских ресурса у јавним здравственим установама у Републици Српској за период од пет година, те оптимизација броја запослених у јавним здравственим

установама. Дугорочно планирање људских ресурса у здравственим установама је потребно, прије свега, за планирање будућих потреба, односно броја и стручног профила људи. Важно је напоменути да се услуге здравствене заштите пацијентима у РС пружају у континуитету, без обзира на изазове који оптерећују савремене здрав-

ствене системе”, саопштено је из Министарства.

Да је број љекара довољан, показују и истраживања према којима умјесто 35, породични љекар прегледа и до 70 пацијената. Уз то и додатни проблем с којим се суочавају љекари, а то је велика административна процедура.

Историјски час о покољу у Великом Паланчишту КУЛТУРУ ПАМЋЕЊА ЗАСНИВАТИ НА ЗНАЊУ И ИСТОРИЈСКИМ ЧИЊЕНИЦАМА

Текст: Зоран Сивиљ

У организацији Етно-друштва “Српски соколови Козаре”, на Уријама је одржан историјски час посвећен српским жртвама усташког покоља у селима Велико и Мало Паланчиште и Горњи Јеловац у октобру 1942. године. Предавач Марина Љубичић Богуновић истакла је да је изузетно важно његовање културе сјећања и памћења.

“Култура памћења подразумијева начин на који ћемо се сјећати одређених ствари. Данас када се историјом, односно оваквим догађајима какав је случај у Паланчишту, бавимо 80 година касније, имамо изузетно тежак задатак, а то је да све што будемо радили везано за то, мора да буде до детаља истражено. Више ништа не смијемо да препустимо случају. За сваку тврдњу коју износимо, коју напишемо, коју

говоримо, морамо да имамо не само један него што више историјских доказа или извора. И на тај начин морамо да градимо наше памћење”, каже Љубичић Богуновићева.

Додала је да је знање једини начин којим данас треба да се боримо против заборава и да култура памћења српског народа мора да буде заснована искључиво на знању и историјским чињеницама. Млади који су присуствовали историјском часу, нагласили су да ће историјске чињенице које ће запамтити са овог предавања, преносити на нараштаје који долазе, напомињући да је недопустиво историју препустити заборава.

“Овај историјски час је веома везан за наше крваво Поткозарје, то могу сигурно рећи, јер је из Малог и Великог Паланчишта и Јеловца за једну ноћ побијено преко 160 дјеце без иједног метка.

На крвнички начин. Дјеца су одвођена у логоре. Страшно је да се та историја наша из дана у дан губи”, каже осамнаестогодишњи Огњен Стојнић.

У Етно-друштву “Српски соколови Козаре” истичу да је њихова обавеза чување обичаја и традиције кроз пјевање ојкаче, али и чување

сјећања на страдања српског народа на подручју Козаре и Поткозарја у усташком покољу 1942. године.

“Поред обичаја чувања традиције пјевања изворне пјесме ојкаче, наша обавеза, обавеза друштва је да гајимо сјећања на страдања нашег српског народа са подручја Козаре и Поткозарја

током 1942. године. Једноставно, морамо да наш млађи нараштај, наше млађе чланове и наше људе опоменемо да не смију бацили у забрав шта је наша Козара дала током протеклих ратова, а шта нам данас значи наша Козара”, каже предсједник Друштва Миљан Бановић.

БОЉИ УСЛОВИ ЖИВОТА ЗА БРАЋУ КАЧАВЕНДА

У новом дому браће Качавенда

Текст: Мирјана Шодић

Захваљујући приједорским привредницима и људима добре воље, стижу бољи дани за браћу Качавенда из села Гањани, који су годинама живјели у трошној кући без струје и воде. Ову зиму дочекаће у новом стамбеном контејнеру. Томислав Качавенда који годинама брине о болесном брату Бориславу, за оне који су им помогли, има само ријечи хвале.

“Хвала добрим људима који су нам помогли, и мени и мом брату”, поручио је Томислав.

Када су чули за тежак живот браће Качавенда, у “Народ-

ном синдикату” покренули су хуманитарну акцију, којој су се у кратком року одазвали бројни приједорски привредници. Захваљујући Градској управи, добили су и прикључак за струју.

“Људи су били без струје, у стамбеном контејнеру добили су прикључак за струју, допремљени су им и кревети. Желим да се захвалим Далибору Павићу, директору РЈ ‘Електродистрибуција’ Приједор и Слободану Јавору, градоначелнику Приједора, који су нам помогли да овај посао завршимо што прије. Да ови људи, првоборци Војске Републике Српске, живе у бољим

условима”, рекао је Славиша Милковић, предсједник Удружења “Народни

синдикат” Приједор.

Браћу Качавенда обишао је и градоначелник Приједора са сарадницима. Оно што им недостаје је прикључак за воду, али ће и тај проблем, према ријечима Слободана Јавора, наредних дана бити ријешен.

“Ово неће бити прича, дошли смо данас, помогли смо

ма, долазимо и разговарамо са њима и данас када ријешимо неки проблем, сигурно ћемо наставити комуникацију како са овим људима, тако и са осталима којима је помоћ потребна. Имали смо ове године више сличних ситуација, гдје смо конкретне ствари урадили и тако ћемо наставити и у наредном пе-

Борислав болестан у трошној кући

Томислав: - Хвала свима који су нам помогли!

и идемо даље. Водимо рачуна о нашим и суграђанима. Позивам све људе који имају информацију о људима који тешко живе, да нам се јаве и да им заједно помогнемо”, рекао је Јавор. Пакете са храном, одјећом и постељином, браћи Томиславу и Бориславу допремиће Црвени крст Приједор.

Маја Савановић Зорић, психолог и системски породични психотерапеут

ЖЕНЕ ЧЕСТО КРИВЕ СЕБЕ, АЛИ НЕМА ОПРАВДАЊА ЗА НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ

„Критика, прозивке, контрола шта једете и носите и физичко насиље! Када дође до фаталних посљедица којима смо данас свједоци, онда се можемо само запитати гдје живимо, колика је наша одговорност као појединца, као друштва, како то штитимо жртве насиља и како им помажемо, хоћемо ли ишта научити из овога и како даље“, истиче психолог Маја Савановић Зорић.

Текст: КВ

• Можете ли објаснити појам фемцида?

- Фемцид је најекстремнији облик родно условљеног насиља и дефинише се као „убиство жена, јер су жене“. Могли бисмо рећи да се ради о злочину из мржње над особама женског пола, који је мотивисан полом жртве. Према Свјетској здравственој организацији, „већину случајева фемцида почине партнери или бивши партнери, при чему је прије тога често присутно злостављање, пријетње или застрашивање, сексуално насиље или ситуације у којима жене имају мању моћ или мање средства од својих партнера“. Код мушкараца окидач је елемент посесивности „моја си или ничија“. Проблем је у чињеници да жена не може изићи из насилне везе без пријетњи и физичког насиља. Дио одговорности лежи и на пропустима институција (неизрицање и слаба provedба заштитних мјера), али и на заједници попут непријављивања од стране родбине која је упозната с насиљем, али се не жели мијешати.

• У којим ситуацијама се јавља насиље у породици?

- Насиље у породици погађа људе свих старосних доба, пола, сексуалности, културе и нивоа прихода. То није проблем усмјерен само на жене, иако је статистички већа вјероватноћа да ће доживјети насиље у породици него мушкарци. Насиље у породици може да обухвати широк распон присилних и контролисаних понашања и може се догодити између интимних партнера или чланова породице. То је образац који се понавља широм свијета - посебно у земљама гдје су социјалне услуге лоше или непостојеће и где су стамбене ситуације дубоко несигур-

не. Дјеца такође трпе у тим околностима, јер свједочење злостављању може да има једнак утицај на ментално здравље младих као што је и само злостављање.

• Који облици насиља постоје?

- Насиље у породици може бити физичко, сексуално и/или психолошко. Насиље утиче на женино емоционално, социјално и психолошко благостање, што често резултира симптомима депресије, анксиозности, посттравматског стресног поремећаја или чак самоубиством. Вјеровања попут „било му је жао послвије“ или „постоје људи којима је много горе него мени“ превише су честа. Здрави односи не укључују насиље ни у ком облику. Физичко злостављање само је дио система понашања. Жене могу доживјети злостављање и насиље без физичког повређивања, попут застрашивања, изолације и присиле. Финансијска злоупотреба је постепено преузимање контроле над банковним рачунима и финансијским трансакцијама. Емоционално злостављање, на примјер, одузимање независности, самопоуздања и самопоштовања. Ово помаже починиоцу да одржи снагу и контролу у вези. Вербално злостављање подразумева константну изложеност изјавама које негативно означавају особу. Сексуално злостављање је било који облик присилне или нежељене сексуалне активности, а оно је најчешће међу људима који се познају, укључујући и брачне односе. Социјално злостављање је изоловање особе од провођења времена са породицом и пријатељима и учествовање у друштвеним активностима. Коначно, узрок породичног насиља је жеља за стицањем моћи и контроле над другом

особом.

• Шта могу други да ураде ако сумњају да је вољена особа жртва насиља у односима?

- Пазите да комуникација буде отворена. Људи не морају посебно да пишу о својој забринутости због насиља, већ само да питају: „Како си?“ Дајте људима да знају да, иако се осјећају изоловано и напуштено, они тамо негде имају пријатеље. Заиста, пријатељи и чланови породице су недовољно искориштен ресурс. Склоњивање су за неке апсолутно неопходна, али сви имамо пријатеље и породицу и та подршка може бити оно што неко добије насилним везама. Они би углавном требали слушати и одупирати се уобичајеном нагону односно потреби да кажу ствари попут: „Мораш да одеш“ или „Ја бих отишао/ла да сам на твом мјесту.“ Само будите пријатељ и не осуђујте то шта друга особа ради.

• Како то све утиче на дјецу? Шта бисмо требали знати?

- Истраживања показују да је повећани ниво стреса међу родитељима често главни предиктор физичког злостављања и занемаривања дјеце. У многим домовима дешава се олуја којом су дјеца изложена већем ризику за ове негативне интеракције. Родитељи у стресу могу чешће да реагују на забрињено понашање или захтјеве своје деце агресивно или насилно. Сви родитељи би се требали усредсредити на одржавање свог стреса што је могуће ниже, попут разговора или шетње и мањим медијским излагањем. „Све што смањује стрес, може смањити ризик од злостављања и занемаривања“.

• Зашто жене остају?

- Много је разлога због којих

жене остају у насилним везама. Често још увијек воле свог партнера и надају се да ће се ствари промијенити. Брину се о добробити своје дјеце и утицају одвојености од оца. Оне су можда изгубиле расуђивање у властитој способности доношења одлука, осјећају се збуњено и неспособно да одлуче куда даље. Постоји страх да не изгубе дом и недостатак финансијске независности. Може постојати притисак да останете заједно од стране породице, цркве или пријатеља. Можда су трудне и надају се да ће то побољшати ствари. Нажалост, насилни односи се ријетко мијењају, упркос лажним обећањима, а можда чак и временима када злостављања нема. Важно је да одржавате контакт са људима који вас подржавају и имате јасан план бјекства за хитну или потенцијалну ескалацију насиља. Комуницирајте и подијелите ове податке својој дјечи и осигурајте да се сви кључни документи налазе на једном, лако доступном мјесту. Постоје услуге које вам могу помоћи да одлучите шта је најбоље за вас и вашу породицу. Нисте сами, нисте криви, не стидите се тражити помоћ.

• Шта бисте препоручили особама које су се осјетиле несигурним?

НИШТА БЕЗ ПРЕВЕНЦИЈЕ

- Ако нема превенције, нема ничега. Превише толеришемо насиље око себе и онда се ишчуђавамо оваквим ситуацијама. Мислим да је битно то што се тренутно фемцид као такав не перципира. Чини ми се да покушавамо и кроз дјеловање институција и кроз статистику ублажити чињеницу да говоримо о мушком насиљу над женама. Могу звучати радикално, али то је то.

- Ако осјетите да се напетост у вашем дому погоршава са онима са којима живите, осјећате пријетњу или осјећате да вам могу наудити, постоје мјеста где можете добити помоћ за то вријеме. Можете добити савет о управљању ситуацијом или напуштању те ситуације.

• Постоје ли друге ствари које бисте вољели да људи знају?

- Препоручујем свима који одлазе да размисле о томе како то пажљиво учинити. У зависности од ситуације у којој живе, неки се могу осјећати анксиозно, претрпано код куће или изоловано. Важно је препознати такве пријетње јавно и осигурати да жртве буду заштићене. Сви смо одговорни за спречавање и заштиту особа које су под ризиком насиља. Позивам све релевантне институције да преиспитају своје поруке и осигурају да жртве могу да се охрабре и затраже заштиту. БиХ има двије СОС линије и обе су бесплатне и активне за позиве. За савет шта да радите, позовите или 1265 за ФБиХ или 1264 за РС да бисте добили првостепену психолошку и социјалну подршку. Да бисте пријавили насилно дјело, позовите полицију на број 122.

ОБИЉЕЖЕН СВЈЕТСКИ ДАН ПРИЈЕВРЕМЕНО РОЂЕНЕ ДЈЕЦЕ

Текст: *Ведрана Нишевић*

У Приједору је обиљежен 17. новембар, Свјетски дан пријевремено рођене дјеце. Тамара Тркуља мајка је три пријевремено рођене бебе. О томе прича с пуно емоција. “У првој трудноћи родила сам близанце у тридесет другој недељи. Једну бебу живу, другу не. Моја беба која је жива рођена, напредовала је, дјечак је то од пет и по година. Ишли смо на бројне претраге

и све је било у реду. Након три и по године, затрудним и опет је била близаначка трудноћа и исто су пријевремено рођене бебе”, прича Тамара. Обиљежавање овог значајног датума организовало је Удружење родитеља пријевремено рођене дјеце “Мрвице”. Циљ им је, кажу, да се о овој теми прича сваки дан, а не само данас. “Ширимо свијест о пријевременом порoду који је све чешћи. Желимо да мајке буду

упућене и прије самог порођа шта могу да ураде кад се то деси”, рекла је Драгана Мамић, члан Удружења пријевремено рођене дјеце “Мрвице”, Приједор. Подршку обиљежавању Свјетског дана пријевремено рођене дјеце пружио је Град Приједор и Туристичка организација. “Свим породицама пријевремено рођене дјеце желим срећан овај дан и да имају што мање проблема, а уколи-

ко имају, да дођу да покушамо да ријешимо оно што је у нашој могућности”, истакао је Александар Миљешић, начелник Одјељења за културу, међународну сарадњу, спорт и невладине организације града Приједора. На овој манифестацији грађани су могли да донирају прилог за мале хероје, а прикупљено је 905 КМ. Сав приход усмјерен је за донацију прије-

дорској болници, тачније беби-боксу у виду тетра пелена за бебе и платна за компресе. У Удружењу родитеља пријевремено рођене дјеце “Мрвице” истакли су да се надају успјешној сарадњи са болницом и у наредном периоду. На Свјетски дан пријевремено рођене дјеце, зграда Градске управе Приједор била је освијетљена љубичастом бојом, која је њихов заштитни знак.

Донација болници

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ОБИЉЕЖИО 62 ГОДИНЕ РАДА

Текст: *Мирјана Шодић*

Приједорски Центар за социјални рад обиљежио је 62 године постојања и рада. Била је то прилика да се сагледају резултати рада у претходном, али и представе планови за наредни период када је у питању социјална заштита.

“Служимо да побољшамо живот нашим најугроженијим грађанима. У складу са могућностима градског и републичког буџета, трудимо се да што боље изнесемо ту потребу”, рекао је Милорад Радић, директор Центра за социјални рад Приједор. Социјални радник Драгана Савић Пешевић истиче да ангажман социјалних радника није довољно вреднован у друштву. У свакодневном раду се, како истиче, радници овог центра сусрећу са високим и нереалним очекивањима клијената, а са друге стране и јако

Са свечаности поводом Дана Центра за социјални рад

лошом перцепцијом социјалног рада у јавности. “Ове године смо се потрудили да истражимо ту проблематику, да видимо шта је то

што ми чинимо или не чинимо да би се овај проблем ријешило. Израдили смо план активности за идућу годину. Ово је и почетак кам-

пање коју смо назвали ‘Центар за социјални рад у срцу заједнице’. Припремићемо низ активности у сарадњи са субјектима у локалној зајед-

ници са којима иначе сарађујемо, како би створили афирмативнију перцепцију социјалног рада”, додала је она.

Из Градске управе истичу да са Центром за социјални рад имају изузетно професионалну и коректну сарадњу. “Врло уско сарађујемо са Центром за социјални рад и та је сарадња на обострано задовољство, у смислу да кроз различите активности и пројекте, те радне групе и тимове, сарађујемо и постижемо, за сада, добре резултате. Искористила бих прилику да похвалим комплетан тим запослених у Центру за социјални рад на челу са директором”, рекла је Оливера Брдар Мирковић, начелник градског Одјељења за образовање, здравство, социјалну заштиту, пронаталитетну и демографску политику. Центар за социјални рад Приједор има 52 запослених.

Др Миљана Станојевић Анђић, специјалиста гинекологије и акушерства

РЕДОВНИ ОДЛАСЦИ НА ГИНЕКОЛОШКЕ ПРЕГЛЕДЕ СМАТРАЈУ СЕ ОПШТОМ КУЛТУРОМ

“Природно је да имамо нелагоду, али након првог прегледа код гинеколога, када наше пацијенткиње схвате да преглед сам по себи није болан, сматрам да нема разлога за било какав страх. Редовни доласци на гинеколошке прегледе би се требали сматрати општом културом, бригом о самим себи. Једанпут годишње је препоручени превентивни преглед, а у случају потребе, пацијенткиње се јављају чешће”, рекла је за “Козарски вјесник” докторица Миљана Станојевић Анђић, специјалиста гинекологије и акушерства у приједорском Дому здравља.

Текст: Бранка Дакић

• Који су најчешћи здравствени разлози због којих се жене јављају гинекологу?

- У нашу амбуланту жене најчешће долазе због редовних годишњих гинеколошких контрола, те труднице ради праћења трудноће и девојке и жене са поремећајима менструалног циклуса.

• Колико је битна ХПВ вакцина?

- Вакцинација против ХПВ вируса је јако важна из више разлога. Инфекцију ХПВ вирусом имамо сви барем једном у животу. Дакле, не дешава се “неком другом”, него свима нама. Овај вирус може довести до бројних здравствених проблема, укључујући и карциноме. Највише се говори о карциному грлића материце, међутим, ту су и карциноми других локализација (пенис, анус, грло, једњак, усна слузница...), али и премалигна стања, полне брадавице

и слично. Вакцина изузетно учинковито смањује ризике од настанка поменутих карцинома и премалигну стања. Такође, пружа потпуну заштиту од полних брадавица, које су све чешће код наших младих пацијенткиња и њихових партнера. Земље које су пре 15 и више година почеле организовану вакцинацију против ХПВ вируса, имају фантастичне резултате у погледу превенције наведених обољења. Најчешће се ова вакцина помиње у контексту превенције карцинома грлића материце, што је потпуно логично, јер је то један од најчешћих карцинома уопште, а може се спречити овом вакцинацијом у највећем броју случајева. Ја бих још једном нагласила да не смемо заборавити друге користе које ова вакцина има, и то за оба пола. Са друге стране, вакцина против ХПВ вируса је високо безбедна (дато је преко 500 милиона

доза, урађен је огроман број научних студија које прате безбедност и ефекте вакцинације). Сматра се једном од најбезбеднијих вакцина коју је човечанство икада имало. Користи се скоро 20 година. У почетку је била јако скупа и због тога привилегија само богатих слојева друштва на Западу. Међутим, временом, ушла је у широку примену, јер се показала јако корисном и потпуно безбедном. Од априла 2022. године је код нас у Републици Српској доступна ова вакцина, као препоручена, не обавезна. Бесплатна је за децу у доби 12-15 година, док сви остали вакцину плаћају. Све информације о поступку вакцинације своје деце, заинтересовани могу добити у свом тиму породичне медицине. С обзиром да свакодневно радим са младим девојкама и њиховим партнерима, да сам у прилици да видим да су последице инфекције

ХПВ вирусом бројне и изузетно сложене, сматрам да би сваки родитељ требао, пре свега, да се добро информише о овој вакцини и савесно донесе одлуку да ли ће вакцинисати своје дете, тј. да буде свестан да ће, уколико то не уради, имати ако ништа друго, моралну одговорност у будућности у случају појаве последица ове инфекције код свог детета. Вакцинацијом, у ствари, превенирамо бројне компликације које нас и наше дете потенцијално чекају кроз десетак - петнаест година.

• Савјет за труднице?

- Трудноћа је физиолошко стање. Требамо слушати препоруке струке, понашати се у складу са њима. Увек кажем нашим пацијенткињама да нас питају за све недоумице или да се информишу на провереним изворима информација, никако на форумима и друштвеним мрежама, јер могу унети више конфузије

него користи.

• Колико су битни прегледи након порођаја?

- Јако битни. По протоколу, прва планирана контрола је 6-8 недеља након порођаја, а потом за 4-6 месеци. Наравно, у случају потребе, пацијенткиње долазе и раније. Битно је да жена чува своје здравље, а у постпарталном периоду је висок ризик за јављање здравствених проблема код породиља.

• Да ли би жене требале да и након менопаузе посјећују гинеколога?

- Наравно. Једанпут годишње, као и дотад, а по потреби и чешће. По препорукама, папа тест се ради сваке године до пуних 65 година пацијенткиње, а након тога се ради стандардни преглед и ултразвук. У старијој популацији су сасвим други ризици у односу на млађе доба, али они свакако постоје и жене се требају јављати на прегледе.

ПУШЕЊЕ НАЈЧЕШЋИ ОБЛИК ЗАВИСНОСТИ

Текст: Гордана Каурин

Познато је да је међу одраслима велики број пушача, међутим, тај број је велик и код омладине, код које је, у посљедње вријеме, све популарније пушење наргиле. Овисност о пушењу изазива бројне негативне ефекте по здравље, а стручњаци истичу да оно узрокује сваку десету смрт у свијету.

Упркос бројним кампањама против пушења, ријетки се одлучују да се заувјек ослободе овог порока. У Дому здравља Приједор, у амбулантама породичне медицине, може се затражити стручни савјет и помоћ како престати с пушењем. Др Земира Ахмић, начелник Службе за породичну медицину, истиче да су љекари увијек спремни помоћи пацијенту, али да они сами морају одлу-

чити да престану с пушењем. „Ако човјек, односно пацијент, сам не донесе чврсту одлуку да ће престати пушити, нема тог програма који му може помоћи. Ми радимо програм превенције годинама, некад мање, некад интензивније, у зависности од тога колико имамо љека-

ра и колике су гужве у нашим амбулантама. Међутим, уколико пацијент одлучи престати пушити, ми ћемо му пружити максималну подршку, али и приликом доласка код љекара, уколико знамо да је пушач, увијек причамо о штетности овог поро-

ка“, каже др Ахмић и додаје да уколико неко не пуши 15 година, сви органи му се потпуно обнављају, мада и престанак од једног мјесеца доноси бројне бенефите по здравље.

Да је пушење облик зависности потврђују и у Центру за ментално здравље Дома здравља Приједор. Вања Дејановић, психолог, истиче да пушење није болест зависности, али јесте облик зависности.

„Када говоримо о пушењу, оно је нажалост јако присутно и, гледано статистички, најчешћи облик зависности. Баш због тога што је културолошки подржавајуће“, каже Дејановићева. Од пушења дувана и посљедица, умиру многи. Пушење је међу водећим узрочни-

цима пријевремене смрти, а многи се слажу с тврдњом да је пушење навика која се лако стиче, али се с њом веома тешко престаје.

Др Борис Вујановић, интерниста-онколог ЗУ „В Медико центар“ Приједор наводи да пушење има двоструко негативно дејство.

„Сам састав цигарета значи да посједују у себи никотин, а никотин је супстанца чија конзумација изазива зависност. Други проблем је што и све остале хемијске супстанце које се налазе у саставу једне цигарете имају директно токсично дејство на бројне органе у нашем организму, поготово на плућа и повећавају ризик од настанка тумора плућа. Утичу и на крвне судове, бројне органе и појаву кардиоваскуларних и многих других болести“, прича др Вујановић.

Процјена Свјетске здравствене организације је да ће до 2030. године око осам милиона људи умријети од болести узрокованих пушењем.

КАДУНИЋ: ЗА ПОЛИЦИЈСКОГ СЛУЖБЕНИКА, НИЈЕ ДАН ДАН НИЈЕ ИСТИ

Текст: Гордана Каурин

Од малих ногу, многи од нас доживљавају полицајце као суперјунаке и желе изабрати посао полицајца за животни позив. Један од њих је и полицајац Мухамед Кадунџић, који полицијску униформу носи часно и одговорно већ 22 године. Овај позив је, како сам каже, изабрао зато што жели помоћи људима, али и да се грађани осјећају сигурно и да имају повјерење у полицију. Полицајац није само о с о б а у пла в о м

одијелу која има пиштољ и пендрек. Он је неко ко би за добробит грађана и за оне који се нађу у невољи, „скочио у ватру и воду“. Кадунџић истиче да се за овај позив одлучио првенствено да би помогао грађанима и допринио да безбједносна ситуација буде боља и у земљи и у његовом граду.

„Вјероватно бих поново изабрао овај посао. Увијек има мјеста за напредак, али заиста се трудимо да радимо најбоље што можемо. Прије двадесетак и нешто година, када сам почео радити, било је другачије. Тада су још радиле колеге из оног старог система и биле су много строже. Данас је једноставније. Помажем младим колега-

ма колико год је то могуће и увијек сам им на располагању за добар савјет. Велика ми је част и задовољство што сам свих ових година у МУП-у и највише ме радује чињеница да сам стекао велико повјерење грађана. То се највише огледа у разговорима који с њима обављам свакодневно“, каже Кадунџић, како га од миља зову радне колеге. Кадунџићев претпостављени, командир Полицијске станице Приједор 1, Лазар Брдар, има само ријечи хвале за његов рад и труд.

„Крајње је професионалан у свом раду, културан, одмјерен и никада се до сада нико није жалио на његов рад. Има феноменалан однос са младим колегама, помаже им, савјетује их и увијек је на правом мјесту у право вријеме“, наводи командир Брдар. Да је Кадунџић врстан полицајац, потврђује и портпаролка ПУ Приједор Звездана Алендаревић. Истиче да се труде сваке године, поводом

Дана полиције и крсне славе, да похвале најбоље међу њима.

„Овај пут смо изабрали да то буде колега Кадунџић. Лично

га познајем 17 година, колико и ја радим у полицији, и о њему могу да кажем само све најбоље“, прича Алендаревићева.

Часно и одговорно обавља полицијски посао

ДА ЈЕ ПОЛИЦАЈАЦ БИТИ ЛАКО, ОНДА БИ ТО БИО СВАКО

Кадунџић је надасве одговоран у извршавању полицијских задатака, а за њега колеге кажу да перфектно познаје њемачки језик, па им то помаже у јеку туристичке сезоне, када је у граду пуно иностраних грађана. Како сам каже, полицијски посао је изазован и непредвидив. Он се у свом животном позиву управља жељом да помаже људима и да су му најважнији сигурност и повјерење грађана.

“ДАН ОТВОРЕНИХ ВРАТА” У ПОЛИЦИЈСКОЈ УПРАВИ ПРИЈЕДОР

Текст: Мирјана Шодић

Полицијска управа Приједор организовала је “Дан отворених врата” за малишане Дјечијег вртића “Радост” и ученике двију основних школа. Ова манифестација само је једна у низу које ова управа организује поводом крсне славе Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Светог Архангела Михаила.

“Дан отворених врата” је симболичан назив зато што су врата Полицијске управе Приједор за суграђане отворена увијек, а не само на овај дан. Уколико било која школа или вртић изразе жељу да

би дошли да се упознају са полицијском професијом, да погледају материјално-техничка средства, која полицијски службеници користе током обављања редовних полицијских задатака, могу увијек да нам се обрате, а ми смо ту да им изађемо у сусрет”, рекла је Звездана Алендаревић, портпарол Полицијске управе Приједор. Дјеца су била веома знатижељна, те су имала прилику да питају полицијске службенике све што их интересује. Поред опреме, дјецу је одушевио и возни парк са разним аутомобилима и теренским возилима.

ОДБИЈАЊЕ ТЕСТИРАЊА НА ДРОГУ, НЕ ЗНАЧИ ИЗБЈЕГАВАЊЕ ХАПШЕЊА

Текст: Зоран Савиљ

Расвијетљеност кривичних дјела у октобру износи 96 одсто и у том мјесецу није било тежих нарушавања јавног реда и мира, која би изазвала узнемиреност грађана, рекао је на конференцији за медије начелник Полицијске управе Приједор Драган Милојица. Он је посебно издвојио пријетњу саобраћајним полицајцима у Козарској Дубици. “Крајем октобра, у Козарској Дубици евидентирано је кривично дјело спречавање службеног лица у вршењу службене радње, када је лице, приликом контроле саобраћаја, усмјерило пиштољ према полицијским службеницима. Касније се испоставило да је пиштољ плински. Лице је лишено слободе и, уз извјештај о кривичном дјелу, предато Окружном јавном тужилаштву Приједор, по чијем приједлогу је надлежни суд одредио мјеру притвора”, рекао је Милојица.

Начелник Сектора криминалистичке полиције Горан Каран нагласио је да у протеклом мјесецу није било разбојништава, разбојничких крађа и паљевина и додао да је, у односу на исти период прошле године,

преполовљен број кривичних дјела по непознатом извршиоцу. Он је рекао да је у октобру евидентирано пет кривичних дјела привредног криминалитета, гдје противправно стечена имовинска корист износи преко 300.000 марака.

Начелник Сектора полиције Зоран Јеж рекао је да су у октобру спроведене активности на откривању и санкционисању прекршаја који се не пријављују и појаснио шта је ново у Закону о прекршајима Републике Српске.

“Од 17. октобра ове године, ступиле су на снагу Измјене и допуне Закона о прекршајима Републике Српске, којима је, између осталог, проширен обим примјене мјере задржавања лишавањем слободе. Сад се ова мјера примјењује

и према починиоцима прекршаја који одбију тестирање на присуство опојних дрога. Раније то није био случај”, рекао је Јеж.

У Полицијској управи Приједор истакли су да је у октобру из саобраћаја искључено 58 возила и 259 возача, од чега 225 због војне под утицајем алкохола, 13 због војне прије стицања права на управљање и 15 возача због управљања под дејством опојних дрога. Изнијели су и податак да је од вишеструких повратника у чињењу прекршаја одузето пет возила. Упутили су и апел возачима да у наредном периоду, због очекиваног погоршања временских прилика, возила технички припреме за зимске услове, возе опрезно, поштују саобраћајне прописе и брзину прилагоде условима на путу.

Прича о једном времену: Божо Грбић, некадашњи руководиоцац РЖР-а „Љубија“ (1)

ГРАДИЛИ СМО РУДНИК, А ОН ЈЕ ГРАДИО НАС

Прије четири деценије, Рудник жељезне руде „Љубија“ био је привредни гигант на овим просторима, који је запошљавао више од пет хиљада радника. Поред основне дјелатности копања жељезне руде, у свом саставу имао је бројне друге дјелатности, од производних до културно-спортских и информативних. Рудник је био покретач и носилац привредног и друштвеног развоја Приједора. Изградио је бројне станове и стамбено-пословне објекте, санирао финансијске губитке многим предузећима. Имао је и своја одмаралишта, на планини и на мору. Имао је спортске клубове у бројним спортовима. Имали су још много тога, и Рудник и његови радници. Онда су дошла нека друга времена, која су у обје руке носила штектања ратних митраљеза и све то прегазила и оставила успомене и свједоке да некада и негдје проговоре о времену када је Рудник био велики и од користи свима.

Текст: Зоран Сивиљ

Божо Грбић један је од оних који су цијели радни вијек провели у РЖР-у. Углавном је био на руководним мјестима, а у пензију је отишао 2015. године, са мјеста директора овог предузећа. Грбић много тога зна о љубијском рударењу и наш је први саговорник у мини фељтону о Руднику и времену када је све било другачије. Питамо га када је почело рударење на овим просторима. „Морамо почети од предримског, а поготово римског доба. Овдје, на овим подручјима, било је племе Мезеји, које се иначе, по историјским документима, бавило металом и производило топиви метал. Кад су стигли Римљани, они су, као и на другим просторима, оставили видне трагове да су се бавили рударењем, да су топили жељезо, да су производили од жељеза оружје, друге потрештине, алате и остало. Ми имамо историјске трагове у рудницима ‘Љубија’ о овим локалитетима, имамо остатке примитивних топионица из римског доба, имамо споменике који датирају од 224. до двјестешездесет-и-неке, кад је на овим просторима била изузетна експлоатација жељеза, па чак имају и подаци да је у долини ријеке Јапуре била римска металургија, и да је ту, скоро 10 година, штампан ковани новац. Ово поднебље, гдје су ти трагови, то је од ријеке Уне, па до ријеке Сане, поготово околина Љубије, значи Каменград, према Санском Мосту, доле према Јапри, па и до подручја Омарске. То подручје је богато жељезним рудама и они су се тиме бавили. Ми данас можемо наћи различите примитивне пећи из римског доба, из средњег вијека, и из каснијег доба. По тим остацима знамо гдје су биле те примитивне топионице, са малом производњом“, прича нам Грбић историју рударења на овим просторима. Наводи да је, последице Римљана, дошао

период стагнације и да је у средњем вијеку на Балкану кренула производња жељеза од Србије преко БиХ, напомињући да је у то вријеме ово подручје било гранично и врло нестабилно.

„Тако да немамо неких значајнијих података, нема ни трагова. Доласком Турака, почиње средњовјековна, примитивна производња жељеза и граде се примитивне топионице. На нашем подручју, око рудника, дуж потока, за ту производњу је требала погонска снага, која је углавном нађена на потцима, на воденом точку, који је био једина снага, сем људске, која је постојала у природи, а да може помоћи код производње, искивања, поткивања, удубавања свјежег зрака у примитивне пећи“, каже Грбић и додаје да је, према доступним подацима, око Рудника било више од 30 таквих топионица.

АУСТРОУГАРСКА ДОНИЈЕЛА ВИСОКЕ ПЕЋИ

По ријечима нашег саговорника, долазак Аустроугарске донио је високе пећи и индустријску производњу и прераду жељеза.

„Доласком Аустроугарске, Љубија као подручје постаје интересантно. Крећу стручна, научна испитивања, такође у Варешу, крећу производња и прерада. У Љубији, поготово доласком Првог свјетског рата, присутан је притисак Аустроугарске да се искористи руда, и врло интензивно се ради на отварању правог индустријског копа. Од 1912. до 1914. године, око пет хиљада заробљеника ради на локалитету Љубије, да се отвори коп. Он је 1916. отворен и крећу прве тоне у правцу аустријских, мађарских топионица, јер су ту већ биле нове индустријске топионице, које су могле да прихвате руду из Љубије. Све је то рађено ручно на коповима, практично цијели Први свјетски рат, након чега долази до малог застоја у производњи. Први коп, Јаворик, гдје је данашње коп-брдо, ту су била изграђена постројења.

Паралелно са отварањем рудника, била је ускотрачна пруга, која је из самог рудника, испод утоварног бункера, возила руду у Приједор, и ту је вршен претовар, у вагоне нормалног колосијека, а једини је био Добрљин - Бања Лука, само је у том правцу жељезницом, према Аустрији, одвожена руда. Кад је завршен Први свјетски рат, стало се са производњом. А у току рата, годишња производња је била и до 300.000 тона, масовно су тад радили заробљеници“, истиче Грбић.

По његовим ријечима, у првих неколико година, у Краљевини није било производње и појашњава када је тадашња држава почела озбиљније да улаже у Љубију.

„Када је рудник прешао у државну надлежност, кренуле су припреме за почетак производње, а 1922. године, паралелно са отварањем копа Јаворик, почела је изградња стамбених објеката на подручју данашње Љубије. Око 500 станова изграђено је на простору обрађиваних њива. Ту су подизани стамбени објекти и друга инфраструктура, и тако је рудник, једно вријеме, пред сам Други свјетски рат, прешао у једну мјешовиту корпорацију, која је управљала рудником. Рудник је био интересантан свим силама и у Другом свјетском рату. Покушавала се одржавати производња, колико је то било могуће. Завршетком рата, почиње об-

нављање утоварног бункера, руда почиње да се одвози у топионицу Сисак, у Вареш, обновљена је и топионица у Зеници. Послије рата била је исто ручна производња на коповима: мали вагонети, нешто су вукли коњи, па су стигле прве машине које су вукле те вагонете, али је био ручни ископ. Послије су пристизале машине, багери, тако да, ево и ја се сјећам како смо, као основна школа у Доњој Љубији, ишли на те копове да видимо руду. Први

пут сам видио рудара на копу, ту је његов алат, различита руда, како је он обучен, чиме се служи“, истиче Божо Грбић.

ОД РУЧНОГ КОПАЊА, УСКОТРАЧНЕ ПРУГЕ И ЖИЧАРЕ ДО ПРОИЗВОДНОГ ГИГАНТА

Грбић подсећа да се у Љубији рударило ручно до 60-их година прошлог вијека. Тада стижу стручњаци, из Загреба поготово, и прелази се на индустријску производњу руде на Централним рудиштима. Пристижу машине на коповима, демпери, утоварни системи, багери итд. Гради се нормални колосијек до Брезичана, ускотрачна пруга се укида, прави се нови утовар и бункер. Укида се и жичара, јер је допрема руде у Љубију, од неке 1936. до 1956. године, била жичаром. Седамдесетих година, на припреми руде пристигла је стабилна механизација, прва мокра сепарација, прво дробљење, па иза тога прање, класификација. Ушло се до краја у модерну производњу, у

РУДНИК НИЈЕ ДОБИО ЗАСЛУЖЕН ТРЕТМАН

„Када је кренула руда из Томашице, дирекција РЖР-а је пресељена из Љубије у Приједор. Тада је Љубија било развијено мјесто. Из Приједора се ишло на игралке и друге манифестације у Љубију. Долазили су ту сви забављачи, глумци и пјевачи. Кад је ‘Љубија’ преселила у Приједор, онда је и Приједор дошао у позицију да диже позориште, да напредује инфраструктура. У Љубији је био дом здравља, Рудник је увијек имао доктора. Живот становника и рудара у Љубији био је толико спојен, да је то била прича: ‘Наш рудник обезбјеђује све то за нас’. Када је то прешло у Приједор, онда је опет прича била иста и видјело се да град напредује. Мислим да Рудник није званично добио третман који заслужује као фактор развоја производње, стандарда и друштвеног живота“, сматра наш саговорник.

употребу модерних машина. То је ишло до рата, расла је производња, да би, пред рат, отварањем копова Томашица и Омарска, производили 3.300.000 тона, што је максимална производња руде из рудника "Љубија". Рудник је тада имао 5.300 запослених. У вријеме највећег развоја РЖР-а, социјализам је био облик друштвеног уређења, а својина је била друштвена. У то вријеме говорило се да људи граде рудник и рудник гради људе. Растући кроз вријеме, Рудник је много тога изградио. Овако наш саговорник прича о том времену.

„Промијенили су се друшт-

их подигнутих 1946, '48. и '50. године. Индустијском производњом почела је изградња и вишекатница. Изграђено је око 500 станова у Љубији, а касније у Приједору преко хиљаду станова. У прво вријеме, концентрација је била у Љубији, долазило се пјешнице, па је подизан стандард, рудари да се крећу путничким возом, па да их што више станује у близини копа, па набавити аутобусе за превоз рудара из цијелог окружења. С друге стране, од 1953. године, укључен је и збор радника, раднички савјет и синдикат. Сви споразуми и уговори су пролазили поред нас свих,

Повећавала се и добит, а то је вријеме у коме је Рудник многим помогао преко фондова заједничке потрошње. „Једно вријеме, Рудник је кренуо у неке нове пројекте. Заједно са другим компанијама, отварања су се нова радна мјеста. То је омогућило да се са око 1.500 запослених у Љубији тада, дође на 5.300. Није толико био наглашен профит тј. добит. Ми смо гледали да ту добит усмјеримо и у инфраструктуру. Фондови заједничке потрошње, сва та лепеза финансирања, била је на терет рудника и они су узимали један дио и те добити. Нормално да је рудник имао ту добит, да је могао санирати на нивоу општине многе губиташе. Учествовао је у одржавању и других капацитета, других фирми, све у интересу да јачамо и напредујемо, да људи буду запослени, како би на тај начин ријешили своје животне проблеме. То је довело да, пред рат, у Руднику на списку буде 1.150 високообразованих кадрова. Рудник је стипендирао своје кадрове“, прича Грбић.

По његовим ријечима, у то доба Рудник није био изложен иностраном тржишту, јер је све то амортизовала држава.

„Ми смо унутра радили, о цијени руде смо се расправљали, договарали са Зеницом, Скопљем. Било је ту неког такмичења и надметања, и тржишта. Било је отворено чак да се неке руде увозе, јер нисмо могли без тога да задовољимо металуршки поступак“, прича Грбић.

Још увијек је много оних који памте како је и колико Рудник градио и развијао Приједор. Много тога сјећа се и наш саговорник.

„Када је кренуо са индустријском производњом,

ОНАЈ РАДНИК ЈЕ УЧЕСТВОВАО У СВЕМУ

Права и статус радника битно се разликују у оном систему самоуправног социјализма и овог данашњег глобалног капитализма. Поредити то, наш саговорник каже:

„Био сам директор и у оном и у овом систему. У оном систему, на зборовима радника, сви заједно доносили смо документа о производњи, проширењу и улагању. Али смо такође доносили документа и о расподјели плате. Ту је исто била грчевита борба. Нпр. код мене, у 'Аутосервису', пропао је један референдум, гдје смо доносили Правилник о расподјели. Возачи нису били задовољни. Било је начина да се изборимо за статус. Сви смо знали да идемо ка договору, ка праведнијим и правичнијим односима. Није било да се негдје одлијевају паре, а да ми нисмо знали, да нисмо ми донијели одлуку. А данас се у фирмама не зна гдје је профит, шта је профит. Онај радник је могао да учествује у свему. Била је нека флоскула која каже: 'Не могу ме мало платити колико ја могу да не радим.' Била је велика процедура да ти можеш да отпустиш радника. Он је могао да исправља правду и да се бори и унутар, али и ван Рудника. Имао је Раднички савјет, Комитет, правобраниоца, Социјалистички савез радног народа итд. Углавном, имао је више начина да заштити своје интересе, него данашњи радници“, напомиње Божо Грбић.

стријском производњом, са станоградњом, дирекцијом. У тим свим ранијим временима, оно што је Рудник остављао, од вртића, стадиона, школа, културних збивања, финансијске помоћи, била је видна и значајна слика. Знано се да су плате у Руднику увијек ту негдје међу првима. У финансијском сектору су, и у тим службама, биле боље плате, али су у Руднику биле најбоље плате у односу на, рецимо, „Целпак“ и друга предузећа. Тај финансијски инпут је и те како остављао трага у свим елементима, и ја обично кажем да смо ми дошли на степеницу више, јер је допринос Рудника био на доста високом нивоу. Људи из Аустрије су били запањени када су видјели да су наше машине за производњу руде из Њемачке и они данас раде на тим машинама, а наше машине, ево, и данас стоје горе у Љубији“, рекао је Грбић.

стријском производњом, са станоградњом, дирекцијом. У тим свим ранијим временима, оно што је Рудник остављао, од вртића, стадиона, школа, културних збивања, финансијске помоћи, била је видна и значајна слика. Знано се да су плате у Руднику увијек ту негдје међу првима. У финансијском сектору су, и у тим службама, биле боље плате, али су у Руднику биле најбоље плате у односу на, рецимо, „Целпак“ и друга предузећа. Тај финансијски инпут је и те како остављао трага у свим елементима, и ја обично кажем да смо ми дошли на степеницу више, јер је допринос Рудника био на доста високом нивоу. Људи из Аустрије су били запањени када су видјели да су наше машине за производњу руде из Њемачке и они данас раде на тим машинама, а наше машине, ево, и данас стоје горе у Љубији“, рекао је Грбић.

вени системи, наука, теорија, и један и други, и наш, југословенски, трећи друштвени систем. Практично, све је то било прво државна својина, па онда друштвена, заједничка, и ми који смо радили ту, то смо тако и схватили. У Краљевини, рудник је на крају био у приватном власништву и ту је однос власника и радника био класичан, капиталистички. Имамо познате штрајкове љубијских рудара 1939. године, гдје су се борили за своја права, бољи статус, боље све. Доласком нове Југославије, однос према производним средствима био је онакав како га је замишљала Комунистичка партија, која је кроз рат остварила побједу. Био је то потпуно другачији концепт. Крећу масовне бесплатне радне акције на обнављању, дижемо свој рудник, крене и малтене принудно запошљавање. Подижу се и објекти гдје ти рудари долазе и живе. И дан-данас, све оне зграде поред канала у Љубији, има

сви смо знали за то. Погоотово када се конципира даљи развој, иде од менаџмента, директора, па на раднички савјет, па збор радника. Нормално да је у тој позадини била партијска организација, па синдикат, који су на тај начин све то пратили, али сви смо осјећали да иду редовне плате, да се побољшава живот, да стижу новитети, исхрана радника, иду одмори, већ се формирају фондови заједничке потрошње, граде се станова, помаже се школство, отвара се прва занатска школа - школа ученика у привреди у Руднику. Наравно, Рудник је за себе прво обезбјеђивао све те кадрове, да би касније то прешло на ниво општине и развило се у средњошколски центар“, каже наш саговорник.

РУДНИК ЈЕ ПРОШИРИВАО ДЈЕЛАТНОСТ, САНИРАО ГУБИТАШЕ И ИЗГРАЂИВАО ПРИЈЕДОР

Проширивањем дјелатности, у РЖР-у је повећаван број радника свих профила.

ЦЕНТАР "СУНЦЕ": ПРИПРЕМНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДШКОЛЦЕ СА РАЗВОЈНИМ СМЕТЊАМА

Текст: Мирјана Шодић

Центар "Сунце" ће и идуће године организовати припремни програм за предшколце са развојним сметњама, који ће трајати од 1. марта до 31. маја 2024. године. Објављен је јавни позив за родитеље и старатеље дјецe са развојним сметњама, који се могу пријавити у просторијама Центра "Сунце" до краја овог мјесеца. Све информације о потребној документацији родитељи могу добити у просторијама Центра "Сунце", као и на Веб и Фејсбук страници

Центра. Програм се организује за дјецу која у идућој школској години стичу услове за полазак у први разред, а која до сада нису обухваћена предшколским васпитањем и образовањем и нису похађала цјеловити развојни програм. Припремни програм биће реализован сваког радног дана по три сата. Изводиће га дефектолог, а у складу са индивидуалним потребама, дијете може укључити у третмане логопеда, сензорног интегратора, редукатора психомоторике, физиотерапеута, психолога, педагога и социјалног радника.

ЕДУКАЦИЈА ИЗ САОБРАЋАЈА ЗА НАЈМЛАЂЕ

Текст: Гордана Каурин

У оквиру кампање „Возачи, школа је за нас, опрез је за вас“, у Приједору је одржана едукација из саобраћајних правила и прописа за дјецу из приједорских вртића. На саобраћајном полигону у Дворани «Младост», малишани су научили „десет лекција које живот значе“, а ово је, како је речено, једна од веома битних активности, јер рад са дјецом је улагање у будућност. Организатори су Агенција за безбједност саобраћаја РС у сарадњи са Савјетом за безбједност саобраћаја града Приједора. Младен Кулунџија, секретар Савјета, истиче да едукација малишанима доста значи. „Како њима, тако и свима осталима,

јер ће у наредним годинама добити боље учеснике у саобраћају, који већ имају формиране боље ставове, али и већу количину знања о самом саобраћају“, наводи Кулунџија.

Никола Торбица, руководиоца Одсјека за возаче, путеве и возила у Агенцији за безбједност саобраћаја РС, каже да дјецу треба едуковати од малих ногу.

„На саобраћајном полигону имамо елементе који су битни за дјецу овога узраста. Најчешће ми то зовемо ‘десет лекција које живот значе’, попут прелажења преко коловоза, на пјешачким прелазима, тамо гдје нема пјешачких прелаза, како се кретати у ноћним условима и све остало битно за дјецу“, истиче Торбица.

Одржан концерт КУД-а "Шареница" и гостујућих друштава "ЧУВАМО ТРАДИЦИЈУ И ОБИЧАЈЕ!"

Текст: Зоран Савиљ

Културно - умјетничко друштво "Шареница" организовало је у Трнопољу концерт фолклора под називом "Руку под руку са пријатељима". Пријатељи су дошли из Бањалуке, Котор Вароши, Оштре Луке и Буснова, а у програму су учествовали и најмлађи фолклорашки. У "Шареници" кажу да се оваквим концертима чува традиција.

"Замишљено је да се окупимо једном годишње и одржимо годишњи концерт нашег ансамбла. Досад нисмо имали услове да га негде уопште спремимо и одржимо. Међутим, сада наша секција у Трнопољу има адекватан дом, гдје можемо да примимо драге госте и да заједно са њима одржимо концерт. Смисао и цијела прича концерта јесте да очувамо традицију наших

народа и да на једном мјесту окупимо дјецу која и јесу подмладак и цијела прича која тече", истакла је Милана Лукић, умјетнички руководилац "Шаренице".

У Фолклорном ансамблу "Котор Варош" кажу да је увијек добра атмосфера и лијепо дружење на оваквим концертима и додају да је фолклор начин да се, поред физичког здравља и опуштања, сачува традиција.

"Фолклор је здраво вјежбати, а и корисно је за очување традиције, културе и обичаја и свега што то обухвата. За динама важно одржавати овакве манифестације како би омладина представила свој рад и послала поруку вршњацима да се придруже.

популацију", каже члан овог ансамбла Данијела Ђукић. Санела Жигић из Културно-умјетничког друштва "Драгочај" из Бањалуке сматра да је у мањим сре-

Домаћин и организатор концерта, КУД "Шареница" ради од 2013. године и има секције у Гаревцима, Расавцима, Орловцима и Трнопољу.

УСПЕШНА ТУРНЕЈА ПО МАЂАРСКОЈ

Текст: КВ

Удружење за очување традиције из Приједора наставило је своју, више него успјешну, календарску годину у којој су организовали 14. по реду турнеју ван граница Републике Српске и Босне и Херцеговине. Овај пут боравили су у Мађарској, у њеном главном граду Будимпешти.

„Дио чланова Удружења за очување традиције учествовао је на Међународном фестивалу фолклора ‘Јесења бајка’. Била је то прилика да размијенимо искуства са више од двадесет ансамбала из цијелог свијета, највише из Европе, па све до далеког Мексика, одакле су дошле три групе“, каже Слађана Кнежевић, умјетнички руководилац Одсјека народних игара у Удружењу за очување традиције.

Додаје да су, осим наступа на овом фестивалу, иско-

ристили прилику да обиђу Будимпешту, упознају се са културно-историјским знаменитостима овог града, али и да дјечи обезбиједи додат-

не садржаје, попут посјете Тропикаријуму или купања у аква парку. Чланови Удружења за очување традиције посјетили су и Сентандреју,

најпознатији српски град у Мађарској, упознали се са знаменитостима овог града, али и историјом нашег народа који живи на овим просто-

рима, те је и сам наступ одржан у Културном центру овог мјеста.

НА СВЈЕТСКОМ КОНГРЕСУ ЦИОФ-а ПО ПРВИ ПУТ И ДЕЛЕГАТ ИЗ ПРИЈЕДОРА

Текст: КВ

У Осијеку у Хрватској недавно је одржан Свјетски конгрес ЦИОФ-а, на коме се окупило преко 150 делегата из више од 50 држава, са свих континената. Иначе, ЦИОФ је свјетска организација која окупља организаторе фестивала фолклора и традиционалних умјетности и као такав, једини је признат од стране УНЕСКО-а као парт-

нерска организација на пољу очувања нематеријалне културне баштине, а чланство у ЦИОФ-у обезбјеђују међународно признате земље преко својих државних секција. По први пут, у делегацији Босне и Херцеговине, нашао се и један наш суграђанин, Жељко Шормаз, директор Удружења за очување традиције, које организује Међународни фестивал фолклора „Козарско коло“ и председник

Скупштине ЦИОФ-а Босне и Херцеговине. Остатак делегације чинили су Ана Марић, председник Секције младих, Анка Раич, дугогодишњи председник ЦИОФ-а БиХ и признати фацитатор УНЕСКО-а, те Тони Марић, члан Управног одбора ЦИОФ-а БиХ.

Жељко Шормаз, учесник Конгреса за фолклор, рекао је да је то била изврсна прилика за позиционирање Приједора на свјетској карти учесника и организатора фолклорних фестивала.

„Као одлична увертира у одржавање овог свјетског конгреса, који је имао изборни карактер, послужила је чињеница да је Приједор у току календарске 2023. године добио фестивал који испуњава међународне стандарде, па је тако код објављивања ЦИОФ-овог календара за наредну годину, у њему мјесто добио и Међународни фестивал фолклора ‘Козарско коло’, који се једини организује по строго прописаним критеријумима. На тај начин, Приједор је добио највеће културно признање у области културно-умјетничког аматеризма и очувања традиције“, рекао је Шормаз.

Рад Конгреса протекао је у вишедневном засједању, кроз различите облике и форме, а делегација БиХ имала је веома значајно учешће у предлагању иновативних модалитета рада у наредном

периоду. Дугогодишње искуство рада на пољу очувања традиције је препознато, те су сви приједлози прихваћени и уврштени у план и програм рада изабраних органа. За председника ЦИОФ-а изабран је делегат из Канаде.

„Осим самог рада у току конгресног засједања, рад се одвијао и преко вођења састанака разних комисија и форума. Путем Комисије за фестивале, остварен је контакт и направљена повезница са великим бројем фестивала из цијелог свијета чиме је отворена могућност нашим суграђанима да своје умијеће покажу на најбољим свјетским фестивалима“, истиче Жељко Шормаз.

По његовим ријечима, најзначајније препоруке усвојене на овогодишњем конгресу односе се на правац дјеловања и приказивања традиције у смислу да се све више обрати пажња на изворније

облике традиције, а мање на елабориране, ауторске кореографије, док се стилизовани фолклор неће узимати у обзир. Ова препорука, као и она гдје ће се у будућности на ЦИОФ-овим фестивалима појављивати само чланови ове организације, посебно је важна за Удружење за очување традиције, јер је на овогодишњој смотри ансамбала ЦИОФ-а из БиХ, Удружење добило највише оцјене за свој наступ и извођење „Поткозарског прела“, кореографију изворног фолклора. Организатор Конгреса била је секција ЦИОФ-а из Хрватске, чији председник, проф. Енрих Мердић, је изабран за председника највећег и најважнијег сектора у овој организацији, Сектора Јужне Европе. Наредни састанак Сектора Јужне Европе одржаће се на прољеће у Швајцарској, а Конгрес у другој половини године у Бугарској.

ОСТВАРЕНИ БРОЈНИ КОНТАКТИ

Активно учешће представника Удружења за очување традиције и Међународног фестивала фолклора „Козарско коло“ у оквиру ЦИОФ-а БиХ, добило је своју пуну потврду и афирмацију на управо одржаном Конгресу ЦИОФ-а, јер су остварени контакти са фестивалима од Јужне и Сјеверне Америке па све до далеког истока, Јапана и Јужне Кореје, гдје чланови Удружења имају прилику да наступе у августу 2025. године, на свјетској ЕКСПО музичкој изложби на којој ће се наћи 30 изабраних свјетских група које ће у току 10 дана представљати изворну традицију свог краја.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ПРИЈЕДОР
ГРАДОНАЧЕЛНИК
ГРАДСКА УПРАВА
ПРИЈЕДОР

REPUBLIKA SRPSKA
GRAD PRIJEDOR
GRADONACELNIK
GRADSKA UPRAVA
PRIJEDOR

79 101 Приједор, Трг ослобођења 1, Тел. +387 52 245 100, 245 101, Факс. +387 52 245 104, E-mail: gradonacelnik@prijedorgrad.org, www.prijedorgrad.org

Број: 02-67-132-1/23

Датум, 22. новембар 2023. године

На основу члана 82. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21), члана 89. Статута Града Приједора („Службени гласник Града Приједора“, број: 12/17), члана 7. став 3. Правилника о додјели стипендија Града Приједора ученицима средњих школа и студентима првог циклуса студија на високошколским установама („Службени гласник Града Приједора“, број: 20/23 и 21/23) и Одлуке о утврђивању дефицитарних занимања у средњој и високој стручној спреми на подручју града Приједора за школску/академску 2023/2024. годину, број: 02-67-114/23 од 13.11.2023. године, градоначелник Града Приједора р а с п и с у ј е

ЈАВНИ КОНКУРС

за додјелу стипендија Града Приједора ученицима средњих школа и студентима првог циклуса студија на високошколским установама за школску/академску 2023/2024. годину

I

Градоначелник Града Приједора додјељује три врсте стипендија за редовне ученике средњих школа и редовне студенте првог циклуса студија, и то:

1. Стипендије према социјалном статусу,
2. Стипендије за дефицитарна занимања,
3. Стипендије за успјех у школи, односно на студију.

За ученике дефицитарних занимања додјељује се 45 стипендија, а за студенте 55, док се за успјех ученика у школи додјељује 45 стипендија, а студентима 55.

Ученик може поднијети пријаву само за једну врсту стипендије.

II

Општи услови за додјелу стипендија

За додјелу стипендија из тачке I овога конкурса могу конкурисати редовни ученици и редовни студенти који испуњавају сљедеће услове:

- 1) да имају пребивалиште на подручју града Приједора,
- 2) да су редовни ученици средње школе, односно студенти првог циклуса студија и да први пут уписују разред средње школе, односно годину студија,
- 3) да ученици нису старији од 20 година, а студенти од 26 година,
- 4) да ученици у току школовања у средњој школи имају примјерено владање, односно да студенти, у току студирања на високошколској установи, нису дисциплински одговарали за повреде етичког кодекса високошколске установе и
- 5) да ученици, односно студенти, не примају стипендију из других јавних извора стипендирања,
- 6) да су остварили просјек оцјена прописан правилником за сваку стипендију појединачно.

III

Сходно врсти стипендија за коју конкуришу, ученици и студенти морају, поред општих услова наведених у тачки II овога конкурса, испуњавати и посебне услове:

1. Редовни ученици који су остварили успјех са просјечном оцјеном минимално 3,50 и више и редовни студенти који су остварили просјек оцјена минимално 7,50 и више, који конкуришу за **стипендије према социјалном статусу**, поред општих, морају испуњавати бар један од посебних услова:

- 1) да је дијете ратног војног инвалида од I до V категорије,
- 2) да је дијете без оба родитеља,
- 3) да је дијете самохраног родитеља,
- 4) да је дијете једног или оба родитеља са утврђеним социјалним статусом (да је родитељ корисник права из области социјалне заштите),
- 5) да је лице са инвалидитетом и/или да је корисник права на додатак за помоћ и његу другог лица,
- 6) да је члан породице са четворо и више дјеце или
- 7) да је дијете родитеља са статусом цивилне жртве рата.

Као доказ о испуњавању наведених посебних услова ученик, односно студент, прилаже:

- а) рјешења надлежног органа о породичној - личној инвалидности, којим се доказује да је подносилац пријаве на Јавни конкурс дијете ратног војног инвалида од I до V категорије или дијете цивилне жртве рата,
- б) увјерења надлежног органа којим се доказује да је подносилац пријаве на Јавни конкурс дијете без оба родитеља,
- в) увјерења надлежног органа којим се доказује да је подносилац пријаве на Јавни конкурс дијете самохраног родитеља,
- г) увјерења надлежног органа којим се доказује да је подносилац пријаве на Јавни конкурс дијете родитеља са утврђеним социјалним статусом,
- д) изјаве о заједничком домаћинству (кућна листа) којом се доказује да је подносилац пријаве на Јавни конкурс члан породице са четворо и више дјеце,
- ђ) увјерења надлежног органа којим се доказује да је подносилац пријаве на Јавни конкурс лице са инвалидитетом и/или корисник права на додатак за помоћ и његу другог лица.

2. Ученици и студенти који конкуришу за **стипендије за дефицитарна занимања**, поред

општих, морају испуњавати сљедеће посебне услове:

- 1) да је ученик први пут уписао први или виши разред средње школе одговарајућег усмјерења, односно у занимању које је утврђено као дефицитарно, са просјечном оцјеном 3,50 и више,
- 2) да је студент први пут уписао прву или вишу годину студија дефицитарног занимања/струке, са просјечном оцјеном 7,50 и више.

1) Дефицитарна занимања која су утврђена Одлуком градоначелника о утврђивању дефицитарних занимања у средњој и високој стручној спреми на подручју града Приједора за школску/академску 2023/2024. годину су:

- Дефицитарна занимања за ученике средњих школа су:
- техничар информационих технологија – IV степен ..... 30 стипендија,
- агротехничар - IV степен ..... 10 стипендија и
- Агропроизвођач - III степен ..... 5 стипендија.

2) Дефицитарна занимања за студенте првог циклуса студија су:

- дипломирани инжењер електротехнике (240 ЕТЦС бодова) - смјер:
- електротехника и телекомуникације ..... 10 стипендија,
- аутоматика и роботика ..... 7 стипендија,
- електроенергетика ..... 8 стипендија:
- дипломирани инжењер машинства (240 ЕТЦС бодова) - смјер:
- производно машинство ..... 8 стипендија ,
- мехатроника ..... 7 стипендија и
- доктор медицине (360 ЕТЦС бодова) – смјер:
- општи смјер ..... 15 стипендија.

Као доказ о испуњавању наведених посебних услова за стипендије за дефицитарна занимања, ученик, односно студент прилаже:

- а) увјерење/потврду да је ученик први пут уписао први или виши разред средње школе, као редован ученик, у занимању које је утврђено као дефицитарно,
- б) потврду о просјек оцјена из средње школе или свједочанства о завршеним разредима средње школе, а за ученике првог разреда потребно је свједочанство завршеног разреда основне школе,
- в) потврда школе о примјереном владању за ученика,
- г) увјерење/потврду да је студент први пут уписао прву или вишу годину првог циклуса студија, као редован студент дефицитарног занимања/струке,
- д) потврду о просјек оцјена са високошколске установе, а за студенте прве године потребно је свједочанство завршеног разреда средње школе и
- ђ) потврду високошколске установе да студент није дисциплински одговарао.

3. Ученици и студенти који конкуришу за **стипендије за успјех у школи и на првом циклусу студија**, поред општих, морају испуњавати сљедећи посебни услов:

- 1) редовни ученици који су током школовања остварили просјек оцјена 4,50 и више и
- 2) редовни студенти који су током студија остварили просјек оцјена 9,00 и више.

Као доказ о испуњавању наведених посебних услова за стипендије за успјех у школи и на првом циклусу студија, ученик средње школе и студент првог циклуса студија прилаже:

- а) увјерење/потврда да је ученик први пут уписао школску годину, као редован ученик,
- б) потврда о просјек оцјена из средње школе или свједочанства о завршеним разредима средње школе,
- в) потврду школе о примјереном владању,
- г) увјерење/потврда да је студент први пут уписао студијску годину као редован студент друге и виших година студија,
- д) потврда о положеним испитима са наведеним просјечком оцјена са високошколске установе и
- ђ) потврду високошколске установе да студент није дисциплински одговарао.

IV

Докази о испуњавању општих и посебних услова наведених у овоме конкурс морају бити оригинални или овјерене копије, не старије од шест мјесеци од дана расписивања конкурса.

V

Пријаве на конкурс разматра Комисија за додјелу стипендија Града Приједора, именована од стране градоначелника. Комисија на основу прописаних критеријума прво утврђује прелиминарне ранг-листе ученика и студената којима ће бити додијељена стипендија, на коју ученици и студенти могу уложити приговор у року од осам дана од дана објављивања на званичном сајту Града Приједора. Након тога, градоначелник утврђује коначне ранг-листе ученика и студената, којима ће бити додијељена стипендија, а исте ће бити објављене на интернет страници Града Приједора (www.prijedorgrad.org) и на огласној табли Градске управе Града Приједора.

VI

Пријаве на конкурс, са потребном документацијом, достављају се путем поште на адресу: Град Приједор, Градска управа, Одјељење за образовање, здравство, социјалну заштиту и пронаталитетну и демографску политику Града Приједора, 79102 Приједор, Трг ослобођења бр. 1 или непосредном предајом на пријемном шалтеру Градске управе Приједор. Пријава на конкурс се може поднијети и путем Е-управе Градске управе Приједор (<https://euprava.prijedorgrad.org>), с тим да су кандидати који на овај начин аплицирају на конкурс, у обавези да до краја конкурсног рока доставе доказе о испуњавању општих и посебних услова Одјељењу за образовање, здравство, социјалну заштиту и пронаталитетну и демографску политику Града Приједора у оригиналу или овјереној копији.

VII

Јавни конкурс биће објављен у недељном листу „Козарски вјесник“ и на интернет страници Града Приједора www.prijedorgrad.org. Рок за подношење пријава је 15 дана од дана објављивања јавног конкурса. Уколико конкурс не буде објављен истовремено, рок ће се рачунати од дана посљедње објаве.

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Слободан Јавор

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ПРИЈЕДОР
ГРАДОНАЧЕЛНИК
ГРАДСКА УПРАВА
ПРИЈЕДОР

REPUBLIKA SRPSKA
GRAD PRIJEDOR
GRADONACELNIK
GRADSKA UPRAVA
PRIJEDOR

79 101 Приједор, Трг ослобођења 1, Тел.+387 52 245 100, 245 101, факс.+387 52 245 104, E-mail:gradonacelnik@prijedorgrad.org, www.prijedorgrad.org

Број: 02-67-125/23
Датум, 17. новембар 2023. године

На основу члана 82. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 89. Статута Града Приједора („Службени гласник Града Приједора“ број: 12/17), градоначелник Града Приједора д о н о с и

ОДЛУКУ

о стављању ван снаге Јавног конкурса за додјелу стипендија Града Приједора ученицима средњих школа и студентима првог циклуса студија на високошколским установама, за школску/академску 2023/2024. годину

Овом одлуком ставља се ван снаге Јавни конкурс за додјелу стипендија Града Приједора ученицима средњих школа и студентима првог циклуса студија на високошколским установама, за школску/академску 2023/2024. годину, број: 02-67-113-1/23 од 13.11.2023. године.

Ова одлука ступа на снагу са даном доношења.

Образложење

Наведени Јавни конкурс се ставља ван снаге из разлога што је у процедури доношења Правилника о измјенама и допунама Правилника о додјели стипендија Града Приједора ученицима средњих школа и студентима првог циклуса студија на високошколским установама.

Након окончања наведене процедуре и ступања на снагу новог правилника, биће расписан нови Јавни конкурс за додјелу стипендија Града Приједора, који ће бити објављени у недјељном листу „Козарски вјесник“ и на званичној страници Града Приједора.

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Слободан Јавор

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ПРИЈЕДОР
ГРАДОНАЧЕЛНИК
ГРАДСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА
ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ПРИЈЕДОР

REPUBLIKA SRPSKA
GRAD PRIJEDOR
GRADONACELNIK
GRADSKA UPRAVA
ODJELJENJE ZA
PROSTORNO UREĐENJE
PRIJEDOR

79 101 Приједор, Трг ослобођења 1, Тел.+387 52 245 170, факс.+387 52 245 174, E-mail:gradonacelnik@prijedorgrad.org, www.prijedorgrad.org

ПРВО ОБАВЈЕШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ О ИЗЛАГАЊУ НАЦРТА ПЛАНА НА ЈАВНИ УВИД

Обавјештава се јавност да се излаже на јавни увид
**НАЦРТ ИЗМЈЕНЕ ДИЈЕЛА РЕГУЛАЦИОНОГ ПЛАНА ЗОНЕ УЗ
МАГИСТРАЛНИ ПУТ М15 ПРИЈЕДОР - КОЗАРСКА ДУБИЦА И
ДИЈЕЛА НАСЕЉА УРИЈЕ**

Нацрт плана биће изложен на јавни увид у:

- просторијама Градске управе Града Приједора (улаз за странке, просторије Одјељења за просторно уређење, други спрат)
- просторијама стручне организације ЈП „Завод за изградњу града“ Приједор, ул. Милоша Обреновића 18Ц (хол на првом спрату)
- просторијама канцеларије Приједор II у Улици 1. Крајишке бригаде 3, обавља послове МЗ-а: Приједор 2, Божићи, “Др Младен Стојановић” Паланчиште, Горњи Јеловац, Горњи Орловци, Доња Пухарска и Чиркин Поље

Нацрт плана може се погледати сваки радни дан осим суботе, недјеље и државних празника у времену од 8 до 15 часова у периоду **од 24.11.2023. године до 24.12.2023. године.**

Нацрт плана биће објављен и на web site-у Града Приједора, www.prijedorgrad.org. Такође, у канцеларији бр. 55 Одјељења за просторно уређење Градске управе и у просторијама могу се добити усмена тумачења изложеног материјала Нацрта плана.

За вријеме трајања јавног увида, тј. **све до 24.12.2023. год.** свако физичко и правно лице **може дати мишљење, примједбе и приједлоге на материјал Нацрта и то:**

- уписом у Књиге примједби које ће се налазити у просторијама у којима ће Нацрт плана бити изложен

- доставити у форми дописа Одјељењу за просторно уређење Градске управе Града Приједори на e-mail prostorno@prijedorgrad.org

Одјељење за просторно уређење

ПРИЈЕДОРСКИ ИНФОРМАТОР

ХИТНЕ СЛУЖБЕ	
Полиција	122
Хитна помоћ	124
Ватрогасци	123
Информације	1185
Тачно вријеме	125

САОБРАЋАЈ	
Аутобуска станица	052/240-150
АМСЈ ПД	052/212-040
Железничка станица	052/211-021
Аеродром Урије	052/236/429

КОМУНАЛНА ПРЕДУЗЕЋА	
Водовод	052/236-600
Топлана	052/231-779
Електродистрибуција	052/233-031
Комуналне услуге	052/237-177

УСТАНОВЕ	
Библиотека	052/211-324
Позориште	052/211-116
Музеј	052/211-334
Галерија	052/213-305
Метеоролошка станица	052/232-285
Кино “Козара”	052/211-258
Градска читаоница	052/211-477
Суд	052/211-420

ЗДРАВСТВО	
Дом здравља	052/231-288
Болница	052/238-411

АПОТЕКЕ	
Апотека Козара	052/231-202
Апотека 16. Мај	052/242-860
Апотека Медикус	052/234-160
Апотека Урије	052/239-130

МЕДИЈИ	
РТРС ИТЦ Приједор	052/240-200
ИПЦ Козарски вјесник	052/234-271
Радио Приједор	052/911-822
ТВ Приједор	052/211-239
"FREE" радио	052/233-303

ТУРИЗАМ	
Туристичка организација Приједор	052/243-030
Хотел Приједор	052/234-220
Мотел "Le Pont"	052/234-788
Ресторан "Papa Joe"	052/214-494
Ресторан Европа	052/333-123
Ресторан Рибарска прича	052/325-510

УСТАНОВЕ	
Метеоролошка станица	052/232-285
Пошта Приједор	052/233-980
Основни Суд	052/211-420
Дјечији вртић "Радост"	052/243-020
Дом пензионера	052/233-750
Центар за социјални рад	052/231-967

БУДИТЕ ИНФОРМИСАНИ УЗ ПОРТАЛ
КОЗАРСКОГ ВЈЕСНИКА

www.kozarski.com

НОВИ ВОДИЧИ КРОЗ ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Текст: Гордана Каурин

Фонд здравственог осигурања Републике Српске премио је, у складу са новим Законом о обавезном здравственом осигурању и правилницима Фонда, нове водиче кроз права из здравственог осигурања. Руководјени слоганом „Здравствено осигурање вриједи више ако знате своја права“, водичи су припремљени у циљу што једноставнијег информисања осигураника. Дарија Филиповић Остојић, портпарол ФЗО РС, наводи да су у водичу одговори на питања која највише интересују осигуранике. „Суштина је да смо изабрали одређена права, представили их у водичу, а то су, у ствари, питања која највише интересују осигураника лица. Будући да ми разговарамо с осигураницима свакодневно, на једно мјесто ставили смо све оно што их занима, да би и они сами могли да пронађу, прочитају и додатно се информишу о здравственом осигурању“, навела је Остојићева.

ДЈЕЦА СА НАВРШЕНИХ СЕДАМ ГОДИНА ДО КРАЈА ГОДИНЕ КОД ПЕДИЈАТРА

Фонд здравственог осигурања РС ријешо је недоумице родитеља око даљег лијечења дјете која ове године пуне седам година. У Фонду истичу да имају бројне упите осигураника у вези са регистрацијом дјете код педијатра у том узрасту. Портпарол Дарија Филиповић Остојић каже да дјете која у току године напуне седам година, до краја те године иду код свог изабраног педијатра, а од наредне године се лијече, будући да су старији од седам година, код породичног доктора. „У пракси се дешавало да здравствена установа и осигураници мисле да, чим пуну седам година, дијете се аутоматски пребацује код породичног доктора. Да бисмо разјаснили те недоумице, на неки начин Фонд је реаговао и пружио правовремену информацију“, рекла је Филиповић Остојићева.

ПОРАСТ БРОЈА ПЕНЗИОНЕРА

Текст: СРНА

У Фонду за пензијско и инвалидско осигурање /ПИО/ Републике Српске евидентиран је пораст броја пензионера који је претходних 10 мјесеци повећан за 4.699, док је у истом периоду лани, то повећање било дупло мање - 2.370 корисника права, саопштено је из Фонда. Цијеле прошле године број пензионера повећан је за 3.918 у односу на посљедњи дан 2021. године. Из Фонда наводе да је за 10 мјесеци забиљежен повећан прилив захтјева за остваривање права на пензију за 671 или за 2,86 одсто у односу на исти период претходне године, када је запримљен 23.441 захтјев. У посљедњих пар година, а нарочито у овој години, повећан је број корисника који су након остваривања права на пензију поново стекли статус осигураника. Закључно са октобром, на евиденцијама Фон-

да са двојним статусом корисника и осигураника регистровано је 8.074 лица, од којих се на кориснике старосне пензије односи 93,5 одсто, док је знатно мање, односно 6,5 одсто, корисника инвалидске пензије. Сходно закону, корисник породичне пензије не може стећи статус осигураника без утицаја на право, јер му се у таквој ситуацији врши обустава исплате пензије за период трајања осигурања. У саопштењу Фонда се наводи да пензионери са статусом осигураника најчешће раде у сектору грађевинарства, саобраћаја, прехрамбеној индустрији, телекомуникацијама, научној дјелатности и рударству. Када је у питању смртност корисника права, у протеклих 10 мјесеци Фонд је евидентирао 9.694 обустава исплате по том основу, што је мање за 1.462 случаја у односу на исти период претходне године, када је забиљежено 11.156 случајева.

НЕСАНИЦА ГЕНЕТСКИ НАСЉЕДНА

Текст: СРНА

Несаница је генетски насљедна и може да мучи некога цијели живот, показује научно истраживање. Проучавајући тајне људског генетског кода, недавна студија спроведена у Холандији открила је специфичне ДНК обрасце који играју кључну улогу у одређивању осјетљивости на несаницу. Научници су спровели истраживање помно, пратећи обрасце спавања готово 2.500 особа, од времена док су били у мајчиној утроби до њихове 15. године. Студија је открила да су појединци који посједују генетске маркере повезане са поремећајима спавања били склонији ноћном буђењу током адолесценције. Супротно досадашњим спознајама које су биле ограничене на одрасле, ново истраживање показује да ген „лошег спавача“ остаје активан током цијелог животног вијека. Научници са Универзитет-

ског медицинског центра Ротердам и Универзитетског медицинског центра „Еразмус“ истичу значај раног откривања проблема са спавањем код дјете, наглашавајући потребу да се интервенише већ у дјетињству како би била спријечена потенцијална доживотна несаница. Прикупљајући узорке ДНК од дјете рођене између априла 2002. и јануара 2006. године, научници су користили крв из пупчане врпце и узорке узете кад су дјете укључена у студију имала шест година. Мајке су дале информације о обрасцима спавања своје дјете у различитим фазама, док је подгрупа од 975 тинејџера носила уређаје за праћење спавања отприлике двије седмице. Анализа је генерисала ДНК резултате ризика, откривајући корелацију између високих резултата и упорних проблема повезаних са несаницом, као што су ноћна будност и потешкоће са успављивањем током дјетињства, преноси „Дејли мејл“.

ФОТОГРАФИЈЕ ЧИТУЉА ЧУВАМО 40 ДАНА

Дана 24.11.2023.
навршава се пет година
од смрти

БРАНКА ШОБОТА

С љубављу и поштовањем, успомену на њега чувају супруга Ковиљка, кћерке Бранка и Жељка с породицама.

18516

Дана 30.11.2023. навршава се десет година
од смрти нашег драгог тате и дједа

ЖАРКА - РУЊЕ РАДАКОВИЋА
(1949 - 2013)

Вријеме пролази, бол остаје. Вријеме пролази, успомене не блиједе. Заувјек ћеш живјети у нашим срцима. Твоје кћерке Бојана и Драгана са породицама.

18517

Тужно сјећање на драгу

ДУШАНКУ ГРУЧИЋ
(29.11.1993 - 2023)

У сјећањима пуним љубави, остат ћеш с нама заувјек.
Твоји: супруг Свето, синови, кћери, унучад и снахе.

18514

БОЈАНА (БРАНКО) ЂУЛИБРК

Најдражи анђеле наш, сад сијаш на небу, видим ти најљепши осмијех и миле очи твоје. Недостајеш много. Хвала Ти за све дивне тренутке проведене с тобом. Твоја кћерка Биљана, унука Вања, унук Марко и зет Тоби.

18505

Дана 25.11.2023. навршава се 40 дана од смрти наше драге снахе и ујне

БОСИЉКЕ - БОЈАНЕ ЂУЛИБРК

Са љубављу и поштовањем, чуваћемо те од заборава. Твоја заова Боса Бановић са породицом.

18505

Дана 25.11.2023. навршава се 40 дана откад нас је напустила наша мајка, свекрва и бака

БОСИЉКА ЂУЛИБРК
(1941 - 2023)

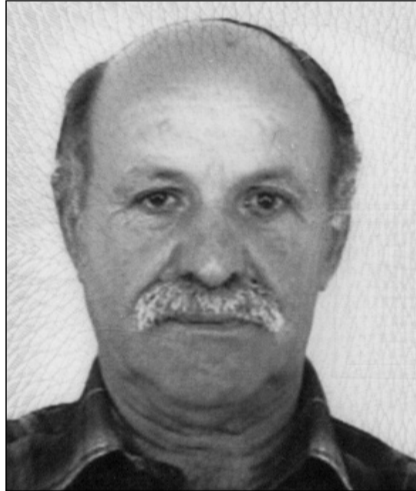
Успомену на твој ведри лик, чуваћемо вјечно у нашим срцима.

Твоји: син Драшко, снаха Дијана, унук Јелена и Јована, унук Јован.

У суботу, 25.11.2023. одржаћемо четрдесетодневни помен на православном гробљу у Приједору у 10,30 часова.

18505

Дана 25.11.2023. навршавају се три тужне године откада ниси са нама

МИРКО - МИЋО (ДУШАНА) ЈАЊИЋ
(1939 - 2022)

Добри људи оставе снагу и љубав и послје смрти и живе вјечно. Својим ријечима и дјелима, живиш у срцима и мислима свих оних који су имали част да те познају и воле. Научио си нас свему што знамо, али најтежу лекцију си оставио да учимо сами, а то је како живјети без тебе. Хвала за све загрљаје, за топле погледе, за безбрижно дјетињство, прећутне одговоре, мир, срећу и љубав, најљепшу и најискренију која и даље живи у нама. Хвала ти за све, волећемо те вјечно. Твоји најмилији: супруга Душанка, синови Вукашин и Далибор са породицама.

18493

Дана 27.11.2023. навршава се девет година како нас је напустио наш вољени тата

ДАРИСЛАВ МЕДИЋ ШУЛА

Вољени не умиру, све док живе они који их се сјећају.

Почивај у миру, заувјек те волимо!

Твоја дјеца: Нела, Мила, Дарија и Марија.

130/23

Дана 28.11.2023. навршавају се двије године откако није са нама наша

НЕВЕНА НОВАКОВИЋ
(1960 - 2021)

Хвала ти за сву љубав коју си нам пружала. Заувјек ћеш остати у срцима и мислима оних који те воле.

Твоји: супруг Душан и кћерка Жељка са породицом.

18515

ОГЛАШАВАЈТЕ У
КОЗАРСКОМ ВЈЕСНИКУ

In memoriam

**ДУШАНКА (рођ. Мајсторовић)
ХАЈНАЛ**
(24.11.2001 - 24.11.2023)

С љубављу и поштовањем, чувамо успомену на твој драги лик.

Захвална дјеца.

18519

Тужно сјећање

РАДЕ КУРНОГА

У суботу, 25.11.2023. године, дајемо четрдесетодневни помен у 10 часова на Кечановом гробљу.

Живјећеш вјечно у срцима својих најмилијих, кћерке Vere и сина Жељка са породицама.

18518

Сјећање на нашу вољену мајку и баку

ДРАГИЦА ЈЕВТИЋ
(1999 - 2023)

Чувамо те од заборава.

Породице Јевтић и Грбић.

(001)

КК "ХАНТЕРС" УСПЈЕШАН НА ДВА ТУРНИРА ПРОШЛОГ ВИКЕНДА

КК "Хантерс" победио је ОКК "Козару" из Градишке и КК "Дервента" на У17 кадетском турниру који је игран у "Хантерс тренинг центру", а у оквиру "Кошаркашке јесени". "Козара" је победила "Дервенту" и на коначној табели, први је "Хантерс", друга је "Козара", Градишка, и трећа "Дервента". У оквиру турнира у Приједору, ревијалну утакмицу су одиграли пионири У15 "Хантерса" и гости из Дервенте, а у неизвјес-

ној завршници успешнији су били домаћини. У Санском Мосту игран је други балон "Кидс купа У14". "Хантерс" је забиљежио двије нове побједо, овај пут против ОКК "Сана" Сански Мост и КК "Босна ХХЛ" Бихаћ. На истом мјесту наступали су и млади кошаркаши КК "Бихаћ", док су паралелно на локацији у Бањалуци играли: КК "Звјезда" Бањалука, КК "Лидер" Градишка, КК "Слобода" Нови Град и КК "Братство" Босанска Крупа. Лига се наставља 23. децембра турнирима у Приједору и Бихаћу.

ОДБОЈКАШИЦЕ ЈЕСЕЊИ ДИО ПРВЕНСТВА ЗАВРШИЛЕ ПОБЈЕДОМ

Одбојкашице ОК „Вожд Приједор“ јесењи дио Првенства завршиле су побједом и освојеним првим мјестом у Групи један. Приједорчанке су савладале ЖОК „БЛ Волеј“ резултатом 3:0. Утакмицу у оквиру седмог кола играле су на домаћем терену, у Спортској дворани „Младост“. У екипи домаћих биле су Катарина Гашић, Емануела Павић, Сара Балта, Татјана Репайић, Ања Вујчић, Марија Чавић, Михаела Лукић, Ана Марија Рашљић, Ана Турудија, Тамара Адамовић, Катарина Вуковић и Валентина Репайић.

ОДЛИЧНИ РЕЗУЛТАТИ ОДБОЈКАШИЦА ПИОНИРСКЕ ЕКИПЕ "ПРИЈЕДОР 1"

ОК "Приједор", пред завршницу првог дијела сезоне, жели да се захвали свим чланицама и играчицама овог спортског колектива.

"У овој полусезони која је пред завршницом, радили смо вриједно и сложено. Предстоји нам још

једно коло послје кога би сумирали све утиске и отклонили евентуалне грешке и недостатке, како би у наставку тренирали још боље и више", поручују из овог клуба.

Пионирска екипа "Приједор 1" у овом дијелу првенства за пионирке у групи 1, постигла је одличне резултате, залагање, рад, труд и љубав према овом спорту и довела их је на сам врх табеле. Без изгубљеног меча у овом дијелу сезоне, заузеле су прво мјесто у својој групи.

"Много смо поносни на њих и њихов добар резултат", саопштено је из Одбојкашког клуба "Приједор".

КУГЛАШИ "РУДАРА" ПОРАЖЕНИ ОД "РАДА" У БРЧКОМ

Тежак пораз, други у овој сезони, претрпио је Куглашки клуб "Рудар", Приједор, у 10. колу куглашке Премијер лиге БиХ, гостујући код екипе "Рада" у Брчком. "Рад" је одиграо своју најбољу утакмицу и тријумфовао са 7:1 и оборио фантастичних 3.690 према 3.552 чуњева које су оборили играчи "Рудара". У сљедећем једанаестом, а уједно и посљедњем колу јесењег дијела Првенства, "Рудар" у Приједору дочекује "Козару" из Градишке.

ЏУДИСТИ "КОЗАРЕ ЖЕЉЕЗНИЧАРА" УСПЈЕШНИ У ЉУБЉАНИ

Такмичари Џудо клуба "Козара Жељезничар", Приједор, освојили су три медаље на турниру "Накога" који је одржан у суботу у Љубљани. Друго мјесто освојила је Марија Кеџман, а трећа мјеста Бојан Бокан и Весна Ђурђевић. На овом такмичењу, које је организовао Џудо клуб "Олимпија" учествовало је око 600 такмичара из Италије, Црне Горе, Аустрије, Републике Српске, Мађарске и Словеније. Џудо клуб "Козара Жељезничар" наступао је са шест такмичара.

КАРАТИСТИ "ШОДАНА" ОСВОЈИЛИ 25 МЕДАЉА У САНСКОМ МОСТУ

Спортисти Карате клуба „Шодан“ освојили су 25 медаља на Купу за дјецу, кадете, јуниоре и У21 који је одржан у Санском Мосту. На такмичењу је било 444 пријава из 20 клубова Унско-санског кантона и Регионалног карате савеза «Крајина». Млади спортисти „Шодана“ освојили су шест златних, шест сребрних и 13 бронзаних медаља.

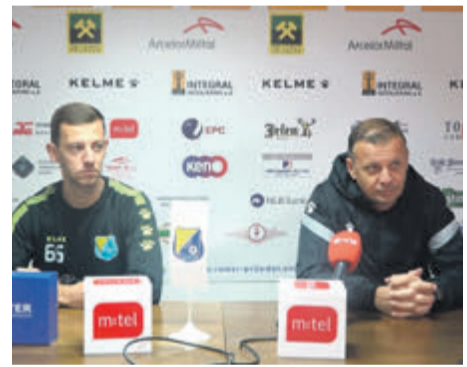
ЏУДИСТИ "КОЗАРЕ ЖЕЉЕЗНИЧАРА" ОСВОЈИЛИ 12 МЕДАЉА У ГРАДИШКИ

Џудо клуб „Козара Жељезничар“ освојио је 12 медаља на другом Међународном џудо турниру „Трофеј Градишке“. Прва мјеста освојили су Марија Кеџман, Лана Пауковић и Матија Ходак. Други су били Бојан Бокан, Нађа Вујмиловић, Калина Алексић, Душан Пачариз, Весна Ђурђевић и Марко Лугоња. Трећа мјеста освојили су Андрија Радуловић, Срђан Максимовић и Вељко Бокан. Овај турнир организовао је Џудо клуб „Козара“ Градишка. Наступило је 550 такмичара из Србије, Хрватске, Црне Горе и БиХ. Приједорски Џудо клуб „Козара Жељезничар“ наступио је са 18 такмичара.

"РУДАР-ПРИЈЕДОР" У СУБОТУ ПРОТИВ "РАДНИКА"

ФК "Рудар-Приједор" у суботу у 13 часова на домаћем терену дочекује ФК "Радник" из Бијељине. Тренер ФК "Рудар-Приједор" Вуле Тривуновић каже да је ова

утакмица прекретница у сезони и може да усмјери циљеве Клуба. Истиче да ће квалитетном игром покушати доћи до три бода, како би остали конкурентни и борили се за Премијер лигу на прољеће.

"Мене занима повратна реакција мојих играча. Желим да видим ту вољу, хтијење и енергију као што је на тренингу, да се пренесе на утакмицу, уколико то буде, имамо се чему надати", каже Тривуновић.

Играч приједорског "Рудара" Александар Милаковић тврди да ће домаћи фудбалери дати свој максимум у овој утакмици.

Текст: КВ